

VOLDA KOMMUNE
Avdeling for dokumentasjon og service

Justis og beredskapsdepartementet
(regjeringen.no)

Vår referanse
19/14378 22/7527

Din referanse

Sakshandsamar
Sonja Håvik

Dato
22.04.2022

Høyring om endring av domstolstruktur

Formannskapet har i møte 19.04.2022, sak 80/22, fatta følgjande vedtak:

Tingretten:

1. Volda kommune ønskjer å gjenopprette Søre Sunnmøre tingrett som sjølvstendig domstol med stadleg leiing. Volda kommune meiner dette best ivaretek innbyggjarane sin rettstryggleik og brukarinteresser, samtidig som det sikrar viktige statlege kompetansearbeidsplassar i regionen.
2. Volda kommune ønskjer at Søre Sunnmøre tingrett skal styrkast ved at rettskrinsen til domstolen vert utvida. Dette vil gje fleire brukarar i regionen ferjefri tilgang til domstolstenester og sikre noverande, samt legge til rette for fleire, statlege kompetansearbeidsplassar i regionen.
3. Volda kommune ønskjer at forskrift om felles leiing skal opphevast slik at Søre Sunnmøre tingrett også i framtida etter gjenopprettinga vert sikra stadleg leiing.
4. Volda kommune støttar ei framleis styrking av dei små domstolane ved tildeling av fleire embetsdommarstillingar og ved at ein legg til rette for fagleg utvikling og ressursutnytting på tvers av sjølvstendige domstolar.

Jordskifteretten:

1. Jordskifteretten må lokalisert slik at den legg til rette for næringsutvikling og rasjonell bruk av areala i landet vårt. Dette kan ein kun oppnå dersom jordskifteretten er lokalisert der eigedommane ligg. Jordskifteretten i Ørsta er godt lokalisert for å yte tenester til heile Sunnmøre der den ligg i dag.
2. For å sikre likeverdige kontor i fylket vil stadleg leiing på same måte som hos tingretten vere viktig. Jordskifterettane vil på same måte som i dag likevel kunne samarbeide for betre ressurs-utnytting, og omsynet til å bevare nærleik til domstolane med at sakene vert behandla ved dei tre kontora i Surnadal, Molde og Ørsta.

Med helsing

Sonja Håvik
rådgjevar

Dokumenter er elektronisk godkjent og har derfor ikkje signatur

Mottakar
Justis og (regjeringen.no)
beredskapsdepartementet

Kopi til
Jordskifteretten Ørsta
Sunnmøre tingrett

Saksframlegg

Saknr.	Utval	Møtedato
80/22	Formannskapet	19.04.2022

Høyring om endring av domstolstruktur

Samandrag:

I regjeringsplattforma for regjeringa av Arbeiderpartiet og Senterpartiet (Hurdalsplattformen), går det fram fylgjande:

«Gjeninnføre strukturen for domstolane før domstolsreforma av 2021 for å vareta borgaranes rettstryggleik og sikre sjølvstendige domstolar med stadleg leiing, med unntak for domstolar der domstolsleiar, kommunane i rettskretsen og dei tilsette gjennom sine tillitsvalde er samde om å oppretthalde dagens struktur.»

Med bakgrunn i dette har Justis- og beredskapsdepartementet sendt ut høyringsbrev med tanke på endringar/tilbakeføring i av tidlegare domstolstruktur slik den var før 2021.

Frist for høyringsfråsegner er sett til 26. april 2022

Formannskapet 19.04.2022

Behandling:

Røysting (8 røysteføre):

Tilrådinga frå kommunedirektøren vart samrøystes vedteken.

FSK - 80/22 Vedtak

Tingretten:

1. Volda kommune ønskjer å gjenopprette Søre Sunnmøre tingrett som sjølvstendig domstol med stadleg leiing. Volda kommune meiner dette best ivaretek innbyggjarane sin rettstryggleik og brukarinteresser, samtidig som det sikrar viktige statlege kompetansearbeidsplassar i regionen.

2. Volda kommune ønskjer at Søre Sunnmøre tingrett skal styrkast ved at rettskrinsen til domstolen vert utvida. Dette vil gje fleire brukarar i regionen ferjefri tilgang til domstolstenester og sikre noverande, samt legge til rette for fleire, statlege kompetansearbeidsplassar i regionen.

3. Volda kommune ønskjer at forskrift om felles leiging skal opphevast slik at Søre Sunnmøre tingrett også i framtida etter gjenopprettinga vert sikra stadleg leiging.

4. Volda kommune støttar ei framleis styrking av dei små domstolane ved tildeling av fleire embetsdommarstillingar og ved at ein legg til rette for fagleg utvikling og ressursutnytting på tvers av sjølvstendige domstolar.

Jordskifteretten:

1. Jordskifteretten må lokalisert slik at den legg til rette for næringsutvikling og rasjonell bruk av areala i landet vårt. Dette kan ein kun oppnå dersom jordskifteretten er lokalisert der eigedommane ligg. Jordskifteretten i Ørsta er godt lokalisert for å yte tenester til heile Sunnmøre der den ligg i dag.

2. For å sikre likeverdige kontor i fylket vil stadleg leiging på same måte som hos tingretten vere viktig. Jordskifterettane vil på same måte som i dag likevel kunne samarbeide for betre ressurs-utnytting, og omsynet til å bevare nærleik til domstolane med at sakene vert behandla ved dei tre kontora i Surnadal, Molde og Ørsta.

Kommunedirektøren si tilråding:

Tingretten:

1. Volda kommune ønskjer å gjenopprette Søre Sunnmøre tingrett som sjølvstendig domstol med stadleg leiging. Volda kommune meiner dette best ivaretek innbyggjarane sin rettstryggleik og brukarinteresser, samtidig som det sikrar viktige statlege kompetansearbeidsplassar i regionen.

2. Volda kommune ønskjer at Søre Sunnmøre tingrett skal styrkast ved at rettskrinsen til domstolen vert utvida. Dette vil gje fleire brukarar i regionen ferjefri tilgang til domstolstenester og sikre noverande, samt legge til rette for fleire, statlege kompetansearbeidsplassar i regionen.

3. Volda kommune ønskjer at forskrift om felles leiging skal opphevast slik at Søre Sunnmøre tingrett også i framtida etter gjenopprettinga vert sikra stadleg leiging.

4. Volda kommune støttar ei framleis styrking av dei små domstolane ved tildeling av fleire embetsdommarstillingar og ved at ein legg til rette for fagleg utvikling og ressursutnytting på tvers av sjølvstendige domstolar.

Jordskifteretten:

1. Jordskifteretten må lokalisert slik at den legg til rette for næringsutvikling og rasjonell bruk av areala i landet vårt. Dette kan ein kun oppnå dersom jordskifteretten er lokalisert der eigedommane ligg. Jordskifteretten i Ørsta er godt lokalisert for å yte tenester til heile Sunnmøre der den ligg i dag.

2. For å sikre likeverdige kontor i fylket vil stadleg leiging på same måte som hos tingretten vere viktig. Jordskifterettane vil på same måte som i dag likevel kunne samarbeide for betre ressurs-utnytting, og omsynet til å bevare nærleik til domstolane med at sakene vert behandla ved dei tre kontora i Surnadal, Molde og Ørsta.

Vedlegg:

Høringsbrev - endringer i domstolstruktur
Høringsnotat - endringer i domstolstruktur
Møre og Romsdal tingrett - årsrapport 2021
Presentasjon av Møre og Romsdal tingrett_23.02.22
Informasjonsbrev til kommunene i Møre og Romsdal vedrørende endring i domstolstruktur
Brev Møre og Romsdal jordskifterett-domstolstruktur
Årsmelding 2021
Organisasjonskart - Møre og Romsdal jordskifterett
Tidens krav - kronikk 23.11.2021
Tidens krav - 23.02.2022
Høringsuttalelse fra barnefaglige sakkyndige Kr.sund og Molde (002)

Saksopplysningar:

Innleiing:

Stortinget vedtok i desember 2020 ny domstolstruktur. Det var fleirtal for departementet sitt framlegg med enkelte justeringar.

Stortinget vedtok i tillegg å sikre minimumsbemanning ved rettstadane i tillegg til å lovfeste at endringar i strukturen skal leggest fram for Stortinget slik praksisen har vore. Dette gjaldt både endringar i rettskrinsane og rettsstadane.

Stortingets si handsaming vart fylgt opp i forskrift 22. januar 2021 nr. 163 om inndeling av rettskrinsar og lagdømme og forskrift 11. desember 2020 nr. 2714 om inndeling i jordskiftesokn og tilordning til lagmannsrettane.

Dei nye rettskrinsane **trådde i kraft våren 2021**. Alle rettsstader er opprettheldt og lokalisert på same stadene som før reforma. Saker i tingrettane og jordskifterettane skal som hovudregel behandlast på rettsstaden i den delen av rettskrinsen der sakene geografisk høyrer heime, jf. forskrift 19. mars 2021 nr. 7 762 om fordeling av sakene i domstolane § 2 første ledd. Det er likevel opning for å flytte saker til andre rettsstader:

«Når det er hensiktsmessig, kan saker behandles på andre rettssteder i rettskretsen, jf. andre ledd.»

Eg legg ved årsrapporten til Møre og Romsdal Tingrett til orientering. Sjølv om det der går fram at leiinga er av den oppfatning at samanslåinga har gjort tingrettane samla betre, er eit halvt år med ny struktur etter kommunedirektøren sitt syn for kort tid til å sjå dei fulle konsekvensane av strukturendringa. Dei tilsette i Møre og Romsdal tingrett synes også å ha eit meir nyansert syn på dette enn leiinga ved domstolen, sjå vedlagte utskrift frå Tidens Krav.

Volda kommune sitt prinsipale syn

Volda kommune har handsama saka om domstolstruktur 3 gongar sidan desember 2018, og kommunen har heile tida vore svært kritisk til både endringane av domstolstrukturen i 2021 og ikkje minst den prosessen det vart lagt opp til ved endringa.

I desse sakene har kommunen peika på den viktige samfunnsmessige rolla som tingretten på Søre Sunnmøre spelar i heile "Eiksundregionen" og i delar av Nordfjord.

- God tilgang på kvalifisert arbeidskraft.
- Utgangspunkt for eit juridisk kompetansmiljø i vekst- jfr uttale frå advokatar i regionen
- Positive ringverknader for offentleg og privat næring i regionen og dermed tilflytting og busetnad

- Tingretten ytte gode tenester med nærleik til brukarar gjennom kort reiseveg og god lokalkunnskap. Dette er viktig for å sikre god kvalitet på forklaringar frå vitner, partar og politiet. Kort reiseveg reduserer reisekostnader. Sentralisering med auka reiseveg for alle vil vere ei miljømessig ulempe.

Det vart vidare peika på kor viktig det vil vere å styrke tingretten lokalt for at brukarane for på den måten å syte får tilgang til domstolstenester av høg kvalitet nært der dei bur.

Til orientering legg eg ved den første saka som kommunestyret handsama i møte 02.12.2018 K.sak 129/18 (2018/582).

Departementet ynskjer attendemelding m.a. innanfor desse områda:

- Endringar vedkomande felles leing for domstolane
- Betre samarbeid og styrking av sårbare domstolar
- Andre moglege endringa t.d. endring av rettskrinsane
- Barnesakene
- Jordskifterettane

Endringar vedkomande felles leing for domstolane

Her bør ein ta utgangspunkt i Stortingsvedtaket og korleis det faktisk vert praktisert. I tillegg må ein som nemnt ovanfor legge til grunn at den nye strukturen berre har vore aktiv i vel eit halvt år.

Dei nye rettskrinsane trådte i kraft våren 2021. Endringa hittil har resultert i manglande statleg leing i Volda med den innverknad det har på arbeidsmiljø, dagleg drift og ikkje minst fjerning av ein klar kompetansesarbeidsplass frå kommunen og regionen søre Sunnmøre (ei statleg leiarstilling har blitt fjerna)

Medan Molde og Kristiansund i 2021 har fått tilsett nestleiar og seksjonssjef på plass, har Volda ingen tilsette i leinga. Sorenskrivar og administrasjonssjef er normalt vekselvis ein dag i veka med kontordag Volda. (årsrapporten til Møre og Romsdal tingrett)

I tillegg har saksinntak og alle servicefunksjonar (post, sentralbord og hovedresepsjon) blitt flytta og sentralisert til Ålesund. Dette har igjen medført ei forfordeling av Ålesund td også gjennom at unntaka i forskrifta om kvar saker skal iretteførast stadig oftare **vert opplyst å vere ein hovedregel.**

Dette har medført at relativt sett færre saker vert iretteført på rettstadane utanfor Ålesund. Når advokatar på begge sider er frå Ålesund så er det eit press for å iretteføre saker i Ålesund med den konsekvens at det vil vere partar og vitne som må reise dit. Dette er særleg tydelig i straffesaker der påtalemakta ikkje har kontor på Søre Sunnmøre og derfor føretrekk at sakene vert iretteført i Ålesund.

Dette er konsekvensar av domstolreforma som kommunen i tidlegare saker har påpeika og har vore sterkt kritisk til (sjå m.a. sak 52/20 i kommunestyret 28.05.2020)

Volda kommune har stilt spørsmål om korleis Notarialtenester, Skiftesaker og saker etter barnelov og barnevernsaker no vert håndtert i Volda:

Sorenskrivaren svarar i epost

Alle saker som høyrer under rettskrinsen Volda, blir utført i Volda. Dette gjeld også notarial og skiftesaker. Dei som ønsker personleg oppmøte og eller treng det type notarilsaker, møter også i Volda.

Sentralisering som gir høgre kostnader for brukarane, og medfører meir reising over store avstandar vil særleg ramme folk med svak økonomi og ikkje vere i tråd med FN's berekraftsmål.

Departementet foreslår vidare å endre forskrifta for felles leiing slik at dette kun unntaksvis kan nyttast. Då ein vedtok dagens forskrift om felles leiing vart det også uttalt frå regjeringa at denne skulle nyttast kun i særlege tilfelle. Erfaring viser at regelen om felles leiing vart nytta så snart eit embete som domstolsleiar i ein mindre domstol vart ledig. Dette vart særleg tydeleg i Sogn og Fjordane. Der såg ein også at felles leiing berre var steg mot nedlegging av dei sjølvstendige domstolane der. Erfaringane frå Sogn og Fjordane tilsei at dersom ein skal vere sikra domstolstenester på Søre Sunnmøre, må forskrifta om felles leiing opphevast. Stadleg leiing av ein sjølvstendig domstol er viktig for at interessene til brukarane på Søre Sunnmøre skal verte ivaretatt.

Administrasjonen meiner det er viktig at Søre Sunnmøre tingrett vert gjenoppretta som sjølvstendig domstol. Å t.d. berre innføre stadleg leiing ved rettstad Volda, vil ikkje fullt ut ivareta omsyna til brukarane sin rettstryggleik, eller omsynet til å sikre statlege kompetansearbeidsplassar i regionen. Med dagens regjering som har foreslått å reversere domstolsreformen, synes ikkje rettstad Volda sin eksistens å vere i fare, men ved eit eventuelt framtidig regjeringsskifte, vil rettstaden Volda igjen vere i spel. Dette fordi dstl § 25 seier at ein rettsstad kan leggest ned av regjeringa og berre foreleggast Stortinget. Ein sjølvstendig domstol kan ikkje leggest ned av regjeringa aleine.

Den forrige regjeringa si ABE-reform (avbyråkratiserings- og effektivitetsreforma) har vore direkte skadeleg for dei mindre domstolane med årlege ostehøvelkutt. Det har heller ikkje noko med effektivisering å gjere å kutte i små rettsstader som går seg utover kapasitet og kompetanse for å oppretthalde berekraftige domstolar. Vi må få trygghet i at staten held oppe regionale funksjonar i distrikta som tingrettar, høgskular og sjukehus og gi trygghet og forutsigbarheit for at næringsliv og framtidige innbyggjarar kan tore å satse på distrikta.

Betre samarbeid og styrking av sårbare domstolar

Det går fram av årsrapporten at dommarane har reist mellom rettsstadane og sørga for gjennomføring av mange saker for andre rettsstadar som elles ville hatt problem med å avvikle sakene innanfor rimeleg tid.

«Av same grunn har vi også i større grad unngått å utsette saker som følgje av manglande dommar. Betre ressursutnytting medført at vi har redusert store forskjellar i sakshandsamingstid mellom rettsstadane», går det fram av årsrapporten.

Det er opplyst at det er dommarane i Volda som reiser mest. Gjeldande retningslinjer ved domstolen er at det skal vere ein dommar tilstades i Volda kvar dag. Då rettstaden var ein sjølvstendig domstol var det tre dommarar til stade kvar dag. Den nye embetsdommaren som vart tilsett med kontorstad i Volda, bur i Ålesund og irettefører 70 % av sakene sine i Ålesund (kjelde: Intervju i Møre og sak i Tidens Krav.) Dette inneber at det er færre ressursar i Volda som kan svare på henvendelsar frå publikum som møter opp ved domstolen og fagmiljøet i Volda er svekka.

Søre Sunnmøre tingrett hadde svært mange søkjarar til ledige stillingar ved embetet, heilt på linje med og også fleire søkjarar enn ved større domstolar i byane. (sjå m.a. sak 129/18 i kommunestyret 29.11.2018)

Mange av dei som søkte, er fødd og har vakse opp i regionen og ynskjer å flytte heim, eller som er sambuar eller gift med nokon som er herifrå og som ynskjer å flytte heim eller har flytta hit.

Etter opprettinga av Møre og Romsdal tingrett har talet på søkjarar gått ned. Det vart nyleg lyst ut to stillingar som konstituert (kst) embetsdommar ved domstolen, ei i Volda og ei i Molde og det kom inn 6 søkarar totalt til desse to stillingane. I Kristiansund fekk dei berre ein søkar til ei stilling som kst embetsdommar. Til samanlikning hadde Søre Sunnmøre tingrett 7 søkarar til ei stilling som kst embetsdommar sist ein lyste ut etter dette før domstolen vart lagt ned. Trenden med færre søkjarar ser ein over heile landet, jfr uttalar til Tidens Krav frå medlem i Innstillingsrådet, advokat Magnhild Mehringen. Noko av formålet med dagens struktur var å legge til rette for auka søkarmengde då ein meinte det ville vere meir attraktivt med større domstolar. No ser ein at det motsette skjer.

Dersom ein i kommunane i regionen har eit ynskje om å lokke til seg innbyggjarar med høgere utdanning, vil det å gjeninnføre strukturen før 2021 og styrke tingretten i Volda kunne medverke til å lukkast med dette. Tingretten på Søre Sunnmøre hadde dei siste åra tilsette busett i Stryn, Volda, Ørsta, Herøy, Ulstein og Ålesund.

Det er ikkje empirisk grunnlag for å hevde at kvaliteten på dei tenestene som vart ytt i små domstolar var dårlegare enn i dei større og utifrå søkjarmasse til ledige stillingar i Volda, kunne det sjå ut som om Volda hadde vel så gode kandidatar å velje mellom som det dei har i Oslo. Det går elles også fram av Riksrevisjonen sin rapport frå 2019 at Søre Sunnmøre tingrett var blant dei mest effektive tingrettane i landet.

Andre moglege endringa t.d. endring av rettskrinsane

Søre Sunnmøre tingrett i Volda hadde ei historie heilt tilbake til 1798. Inntil 1967 var rettskrinsen til Søre Sunnmøre tingrett samansett av kommunane Vanylven, Sande, Herøy, Ulstein, Hareid, Ørsta og Volda. I 1967 vart Hareid og Ulstein flytta over til Sunnmøre tingrett sin rettskrins med rettsstad i Ålesund, slik at fram til 2021 var det Vanylven, Sande, Herøy, Ørsta og Volda som tilhørde vår rettskrins. Med «Eiksundsambandet» og «Kvivstunnellen» burde det ligge til rette for at tingretten i Volda også kunne omfatte dei nordlegaste kommunane i Nordfjord.

Volda kommune er positive til tiltak som vil innebere styrka rettstryggleik, effektivitet og betre ressursutnytting i domstolane. Spørsmålet om endring av rettskrinsar og samanslåing av tingrettar heng i tillegg tett saman med spørsmålet om korleis vi ønsker at regionen vår skal utvikle seg. Søre Sunnmøre har vorte hardt råka av offshore- og verftskrisa, og no også koronakrisa. I tillegg har regionen vår ein låg andel av statlege arbeidsplassar samanlikna med resten av fylket. Bortfall av stadleg leining og servicefunksjonar som allreie er gjennomført medfører at det er grunn til å frykte den nye strukturen på sikt berre vil «utarme» tingretten i Volda.

Volda kommune er positive til ei endring av rettskrinsane dersom dette inneber ei utviding av Søre Sunnmøre tingrett sin rettskrins med det føremål å styrke tingretten lokalt. Det er den beste måten å syte for at brukarane får tilgang til domstolstenester av høg kvalitet nært der dei bur, samt legge til rette for kompetansearbeidsplassar i distrikta.

Tingretten i Volda spelar ei viktig samfunnsmessig rolle i heile «Eiksundregionen» og i delar av Nordfjord ved:

- a. God tilgang på kvalifisert arbeidskraft.
- b. Utgangspunkt for eit juridisk kompetansemiljø i vekst- jfr uttale frå advokatar i regionen
- c. Positive ringverknader for offentleg og privat næring i regionen og dermed tilflytting og busetnad
- d. Tingretten yter gode tenester med nærleik til brukarar gjennom kort reiseveg og god lokalkunnskap.

Dette er viktig for å sikre god kvalitet på forklaringar frå vitner, partar og politiet. Kort reiseveg reduserer reisekostnader. Sentralisering med auka reiseveg for alle vil vere ei miljømessig ulempe.

Barnesakene

Endringa av domstolstrukturen i 2021 tydde på at dåverande regjering var fast bestemt på at barnelov og barnevernsaker skal først i tingretten sitt hovudsete og sentraliserast. Volda kommune har stilt spørsmål om korleis saker etter barnelov og barnevernsaker no vert håndtert i Volda:

Sorenskrivaren svarar i epost

Barnelovsaker og barnevernsaker vert sakshandsama etter rutinene i Møre og Romsdal tingrett. Vi følgjer i stor grad nasjonal veiledar. Vi følgjer også faglege anbefalingar om at dommarfullmektigar ikkje skal handsame saker etter barnelov – og barnevernlov. Desse sakene vert satt på tingrettsdommarar. I Volda har vi no tingrettsdommarar – ein fast og ein midlertidig i Elisabeth Wiik sitt fråver. Det er god kapasitet i Volda til å behandle dei sakene som kjem inn der.

Eg forstår det då slik at alle desse typar saker vert no handsama i Volda.

I samband med saka om endringa av domstolstrukturen var også spørsmålet oppe til drøfting og dåverande sorenskrivar kommenterte då spørsmålet slik;

Det er grunn til å peike på at det ikkje er advokatar eller brukarar som har kome med eit slikt ønske, men det er Domstoladministrasjonen som først foreslo dette og brukar dette som eit argument i sentraliseringa av domstolstenester. Advokatar frå fleire stader i landet har argumentert mot ei slik sentralisering. Dei viser mellom anna til at dette kan gå ut over rettstryggleiken til brukarane pga auka reisekostnader og dårlegare tilgang til advokattenester nært der dei bur.

Når det gjeld akkurat desse sakene er det vanskeleg å sjå kva ein vil oppnå med sentralisering. I kva grad dommaren på saka er eigna til å handtere ei slik sak, vil avhenge av dei personlege eigenskapane til dommaren og til dømes korleis dommaren evnar å handtere personar i krise. Her kan ein sette inn krav om etterutdanning og særskilt kompetanse for å oppnå dette. Det har ein medvite valt å la vere. Fast i trua på at store einingar automatisk fører til betre kvalitet. Dette til tross for at det ikkje er noko i det arbeidet som Domstolkommisjonen har gjort som støttar dette.

Vidare utgjør denne type saker mellom 20 og 50% av dei sivile sakene i domstolane. Vert desse sakene sentralisert, vil aktiviteten lokalt gå ned tilsvarande. Når domstolane handsamar så mange slike saker i året, gjer dette også at alle domstolar, uavhengig av storleik, har lang og god erfaring med å arbeide med denne type saker. I slike saker er det også gjennomgåande sakkyndige involvert. I barnevernsakene er det som regel sakkyndig(e) vitne, samt at det alltid er ein sakkyndig meddommar i tillegg til den juridiske dommaren og ein dommar frå det allmenne utvalet. Det barnefaglege er såleis godt ivaretatt også med dagens ordning.

Kommunedirektøren slutta seg då til dei kommentarane og har ikkje skifta syn på det.

Det vert også vist til vedlagte høyrings svar frå tre psykologar som arbeider som sakkyndige i barnesaker i Møre og Romsdal. Dei finn ikkje grunnlag for ein påstand om at barn sine rettar er best ivaretatt i store domstolar, tvert om. Det same synet har leiaren for Barnelovutvalet, lagdommar i Gulating lagmannsrett Torstein Frantzen, sjå vedlagte kronikk. Han tek til orde for at nærleik til tingretten er ein fordel i alle saker og særleg i barnesaker og ser ikkje at fagmiljøet i dei små domstolane er for lite. Han viser til Domstolkommisjonen sin rapport som legg til grunn at en til seks embetsdommarar vil vere forsvarleg storleik på fleire domstolar. Søre Sunnmøre tingrett hadde ein embetsdommar og to dommarfullmektigar og den eine dommarfullmektigen er i dag erstatta med ein embetsdommar, slik at ved ei gjenoppretting

av domstolen vil det vere to embetsdommarar og ein dommarfullmektig i tillegg til fire sakshandsamarar ved embetet.

Jordskifteretten

Skriv frå Møre og Romsdal Jordskifterett d.s. 17.02.2022:

Vi har i dialog med lokalpolitikarar fått forståing for at mange opplever det som krevjande å ta stilling til denne saka, og at dei ønsker meir informasjon om korleis domstolane fungerer og er organisert. I den offentlege debatt er det mykje fokus på tingrettane, og i mindre grad på jordskifterettane. Dette gjeld også for Møre og Romsdal. Vi trur derfor det er behov for meir kunnskap om jordskifteretten i Møre og Romsdal, korleis vi gjennomfører saksavviklinga, og korleis vi så langt opplever effekten av den nye strukturen. Derfor sender vi dette brevet saman med årsmeldinga for 2021 og eit organisasjonskart.

Jordskiftesakene vert behandla som før, på same stad.

Møre og Romsdal jordskifterett har framleis verksemd på alle stadar der det var domstolar før samanslåing. Det vil seie at sakene vert behandla ved dei tre kontora i Surnadal, Molde og Ørsta som før, og ingen tilsette er flytta eller oppsagt. Jordskifteretten gjennomfører rettsmøta og forhandlingane i rettslokale så nær partane som mogleg, ofte i lokale kommunehus eller lokale Innbyggartorg. Dette er det heller inga endring på, og vil halde fram som før.

Raskare saksbehandling.

Den nye strukturen, som kom på plass i juni 2021, gjer at Møre og Romsdal jordskifterett i dag er éin domstol. Men som nemnt, dei tre rettsstadane er likevel som før og er likeverdige. Brukarane har same nærleik til jordskiftedomstolen, men moglegheitene for å få sakene raskare behandla har auka. Strukturen er eit kompromiss mellom behovet for betre ressursutnytting, og omsynet til å bevare nærleik til domstolane over heile landet. Ein er no i stand til å rette opp i forholda som førte til skarp kritikk frå Riksrevisjonen hausten 2019 og som eit samla Storting slutta seg til på våren 2020. Dagens struktur bidrar til sterkare fagmiljø, noko som er viktig også for Møre og Romsdal jordskifterett, som har rettsstadar med forholdsvis få tilsette.

Treng arbeidsro.

Domstolstrukturen har vore diskutert i mange år. Det er krevjande for medarbeidarane i domstolane å stå i ein uavklart situasjon over lang tid. Den tredje statsmakt treng arbeidsro og føreseielege rammevilkår. Som domstolleiar for Møre og Romsdal jordskifterett, meiner eg dagens struktur med rettsstader både i Surnadal, Molde og Ørsta bør få bestå. Den bidrar til gode, og ikkje minst like, tenester for alle brukarane i Møre og Romsdal uavhengig av geografi og befolkningstettleik.

Strukturen kan sikrast betre.

Dagens domstolsstruktur kan sikrast betre. Vi vil særleg peike på at dagens domstolsstruktur kan lovfestast i domstolslova. Det vil gi eit mykje sterkare vern av framtidig aktivitet på alle rettsstader.

Skrivet frå Jordskifteretten tyder på at alle dei tre kontora er oppretthalden på minst same nivå som før strukturendringa og er likeverdige. Det vil seie at sakene vert behandla ved dei tre kontora i Surnadal, Molde og Ørsta som før, og ingen tilsette er flytta eller oppsagt. Det går fram av skrevet at brukarane har same nærleik til jordskiftedomstolen, men moglegheitene for å få sakene raskare behandla har auka.

Det vert likevel peika på at for at for at strukturen ein har i dag skal kunne sikrast betre framover, bør den kunne lovfestast i domstollova.

To av rettstadane i fylket har ikkje stadleg leining i dag. Vi veit og at at det er eit langsiktig mål å samle jordskifterettar og tingrettar under same tak og også vurdert å legge ned jordskifteretten som eigen særdomstol (jfr Domstolskommisjonen. Planen til Domstolskommisjonen var å samle jordskifterett og tingrett i Ålesund. Om det vert gjennomført vil det vere usikkert korleis det vil slå ut t.d. dersom det ikkje er eigen jordskifterett for Sunnmøre i Ørsta.

For å sikre likeverdige kontor i fylket vil stadleg leining på same måte som hos tingretten vere viktig. Jordskifterettane vil på same måte som i dag likevel kunne samarbeide for betre ressurs-utnytting, og omsynet til å bevare nærleik til domstolane med at sakene vert behandla ved dei tre kontora i Surnadal, Molde og Ørsta.

Medlemsundersøking Parat.

Parat - som i hovudsak organiserer sakshandsamarane i domstolane - har gjennomført medlemsundersøking om reversering av reforma. For fylket vårt vart resultatet slik (gjengitt i Romsdals Budstikke v Sigrun Lossius Meisingset). Tydelig at dei tilsette ønsker reversering iallefall - i tilfelle du vil flette inn fleire opplysningar i saksframlegget.

«Det opplyser leder og hovedtillitsvalgt for Parat domstol, Rita Boine, til Romsdals Budstikke fredag.

– Undersøkelsen er tydelig på hva våre medlemmer ønsker. Tallene viser at enigheten er stor på flere områder, sier Boine

Møre og Romsdal tingrett har 25,5 faste stillingshjemler for saksbehandlere. De aller fleste av disse er organiserte i Parat.

Fire av fem vil tilbake

Undersøkelsen er utført i mars 2022, litt under ett år etter at de fire tingrettene i Molde, Volda, Kristiansund og Ålesund ble slått sammen.

Svarene fra saksbehandlerne fordeler seg som følger:

80 % oppgir at de ønsker reversering. Det er flertall for reversering ved hvert enkelt av de fire rettsstedene.

I spørsmålet om arbeidsbelastningen har blitt lavere ved dagens struktur svarer 84 % nei.

Om ressursutnyttelsen ved dagens struktur har blitt bedre, svarer 74 % nei.

Om man opplever at effektiviteten i saksbehandlingen har økt, svarer 84 % nei.

– Viktig å få uttalt seg

I domstolene har Parat organisert flest administrative personale, blant annet dommernes støttepersonell, saksbehandlerne.»

Ein er ikkje kjend med andre medlemsundersøkingar.

Utskrift av endeleg vedtak:

Justis- og beredskapsdeptet,
Sunnmøre tingrett
Jordskifteretten Ørsta

Rune Sjurgard
Kommunedirektør